

Ljiljana Šarić

PREFIKSI KAO SREDSTVO PERFEKTIVIZACIJE: SEMANTIČKI PRAZNE JEDINICE?

dr. sc. Ljiljana Šarić, Sveučilište u Oslu, Norveška, prethodno priopćenje

UDK 81'367.625

Povod su ovom radu nazivi "prazni prefiksi" ili "značenjski prazni prefiksi"¹ koji se koriste u slavističkoj jezikoslovnoj literaturi i u praktičnim priručnicima. Prateći uporabu spomenutog naziva i njegovih bliskoznačnica, rad se osvrće na neke opće probleme proučavanja glagolskih prefiksa i njihove podjele u različite formalne i značenjske skupine, te daje smjernice za rješavanje nekih od njih.

Ključne riječi: *prazni prefiksi; glagolski prefiksi; perfektivizatori; leksička i gramatička perfektivizacija*

1. Uvod

U tradicionalnoj slavističkoj jezikoslovnoj literaturi, posebice onoj posvećenoj ruskom jeziku, ekvivalent je nazivu "prazni prefiksi" vrlo uobičajen (usp. primjerice Tihonov 1958, Šeljakin 1969).² Taj se naziv odnosi na jednu skupinu glagolskih prefiksa, a podrazumijeva da neki prefiksi u određenim situacijama dodani nekim glagolima ništa ne znače. Priručnici koji se bave zapadnom grupom južnoslavenskih jezika s tim su nazivom nešto oprezniji. Moguće ga je naći, primjerice, u Simeona (1969) te Mønneslanda (2002). Ako se naziv baš u tom obliku u priručnicima često i ne pojavljuje, pojavljuju se njegove sličnoznačnice (primjerice, Grickat (1996/67) upotrebljava naziv "sredstva gramatičke (čiste) perfektivizacije") ili se u literaturi na temelju nekih drugih parametara opisa podrazumijeva da takve jedinice postoje. Primjerice, kada priručnici

¹ Kao što će se vidjeti iz diskusije, ovaj rad se ogradauje od utemeljenosti tog naziva. Ipak, naziv se neće dalje u tekstu stavljati u navodne znakove (osim kad se na njega upućuje upravo kao na naziv) kako bi se izbjeglo gomilanje navodnih znakova.

² Što ne znači da je ikad bio općeprihvaćen. Protivili su mu se, primjerice, Isačenko (1962: 358-365) i Maslov (1959) koji ne prihvaćaju ideju o prefigiranim glagolima kao članovima "pravih vidskih parova" (v. bilj. 3).

navedu da se vidski parnjaci³ razlikuju samo po vidu, a da im je značenje isto te to oprimjere prefigiranim svršenim glagolima i njihovim parnjacima (*čitati-pročitati, pisati-napisati*) (usp. npr. Barić i dr. 1990: 132), iz toga se može iščitati da su *pro-* i *na-* navedenim primjerima čista sredstva perfektivizacije ili prazni prefiksi.

Naziv “prazni prefiksi” pojavljuje se u literaturi kada se podrazumijevaju dva tipa prefiksacije, leksička i gramatička. Leksička pretpostavlja da će se značenje prefigiranog glagola razlikovati od značenja osnovnoga (*raditi-preraditi*), a gramatička, koja podrazumijeva mogućnost čiste perfektivizacije, pretpostavlja da prefiks u novonastalom glagolu nosi samo oznaku svršenosti, odnosno da ništa ne znači (o ovoj problematici usp. npr. Shull, 2003: 9, Dickey, 2000).

Manje izravno se postojanje praznih prefiksa može iščitati iz rječnika, i to na temelju nedostatka opsežnijih rječničkih definicija za neke glagole. Umjesto da se definiraju, određeni se glagoli u rječnicima često upućuju na neke druge jedinice. Tako je u Anićevu rječniku (1998) *pojesti* definirano vrlo kratko i upućeno na *jesti* (“jedenjem potrošiti sve, *usp. jesti*”, str. 705), dok se *popiti* (str. 811) nakon slično kratke definicije upućuje na *piti* (“pijući primiti u organizam sve do kraja, *usp. piti*”). Dakle, za *popiti* se pretpostavlja primjenjivost definicija i primjera danih uz glagol *piti*, dok se za *pojesti* podrazumijeva značenjsko podudaranje s glagolom *jesti*, odnosno primjenjivost definicija danih uz taj glagol.⁴

Ideja da bi trebalo razlikovati različite tipove značenja prefiksa, ona (više-manje) leksička i ona (više-manje) gramatička, može se naći već u ruskim gramatikama devetnaestog stoljeća (primjerice, Vostokov, 1831). Razliku je između gramatičke i leksičke prefiksacije jasno razradio Vinogradov (1947) koji suprotstavlja dvije tendencije ruskih prefiksa: s jedne strane diferencijaciju i daljnji razvoj leksičkoga značenja, te s druge strane slabljenje, pa i potpuno izbljeđivanje prefiksalsnih značenja. Taj proces

³ Vidski parnjak je u standardnoj gramatičkoj terminologiji (npr. Barić i dr. 1990, Raguž 1997) jedan od članova vidskoga para. (U terminologiji u vezi s aspektologijom postoje mnoge nejasnoće, usp. Novak Milić, 2010). Vidski par je dvočani odnos dvaju glagola u kojem su jedan svršeni i jedan nesvršeni glagol: naziv najčešće pokriva ono što se još naziva i “pravim vidskim parom”, odnosno parom glagola među kojima, kako se obično navodi, nema nikakve razlike u značenju (Raguž 1997: 159). Valja napomenuti da tradicionalni pristup vidskim parovima u takav parni odnos tipično uključuje telične glagole, odnosno samo dvije Vendlerove (1957) kategorije, postignuće i ostvarivanje (termini prema Novak Milić (2010) za *achievements* i *accomplishments*) od četiri (druge su dvije radnje i stanja, *activities* i *states*). Teličnost kod glagola podrazumijeva da je u njihovo značenje uključena predodžba o trenutku u kojem će radnja biti završena, odnosno u kojem će prestati (Novak Milić 2010: 135); s teličnim se glagolima povezuje predodžba krajnje točke, odnosno cilja (Romanova 2004). Novija istraživanja pristupaju vidskim parovima manje restriktivno, ili pak odbacuju postavku o parovima kao takvu, operirajući pojmom glagolskih grozdova ili gnijezda (usp. Janda (2007), Lehmann (1988), Dickey (u tisku). Dickey (u tisku) navodi da i aktivnosti ulaze u vidsku opreku, te da se delimitativni glagoli s prefiksom *po-* koji glagolsku situaciju neodređeno ograničuju u vremenu također mogu smatrati svršenim parnjacima nesvršenih glagola od kojih su izvedeni, iako su možda takvi glagoli neprototipni članovi vidskih parova. Prefigirani telični svršeni glagoli bili bi prototipni članovi vidskih parova, jer je u prirodi ljudskog djelovanja poduzimanje radnji s ciljem njihova dovršenja i postizanja rezultata.

⁴ U Anićevu rječniku (1988) postupak je upućivanja sustavan kod glagola dobivenih sekundarnom imperfektivizacijom (npr. *poplavljivati* je upućeno na *poplaviti*, str. 811).

izbljeđivanja prefiks pretvara u vidski ili prazan prefiks. Vinogradov (1947: 514-516) inzistira na tome da se neki prefiks može smatrati praznim samo ako je dodan nesvršenom glagolu i ako sudjeluje u stvaranju vidskoga para.

U suvremenim se istraživanjima mišljenja o tome koliko je naziv opravdan, te koliko su prazni prefiksi doista prazni, razilaze. Naziv se u različitim kontekstima koji ga zagovaraju, kao i ideja iza njega, može naći u mnogim suvremenim slavističkim radovima (primjerice, Młynarczyk, 2004⁵; Alexander, 2007).

2. Primjeri pristupa prefiksima kao sredstvima perfektivizacije i neka otvorena pitanja

Nekoliko primjera iz suvremenijih priručnika hrvatskoga i bliskih mu južnoslavenskih jezika može pokazati kakav je stav gramatičara prema prefiksima kao sredstvima perfektivizacije (koji bi, prema nekim imenovanjima istog fenomena, bili prazni prefiksi): uz priručnike namijenjene izvornim govornicima, uzeti su u obzir i oni namijenjeni strancima jer su pravila glagolske prefiksacije jedno od najtežih područja s kojima se neizvorni govornici susreću, pa je zanimljivo vidjeti kako se glagolskoj prefiksaciji pristupa i u tim priručnicima.

U gramatičkim opisima namijenjenim izvornim govornicima, postojanje se praznih prefiksa pretpostavlja, ako se sam naziv i izbjegava (usp. primjerice Raguž (1997: 159), Barić i dr. (1991: 670) o vidskim parovima, te Barić i dr. (1990: 132–133).

Kada definiraju ulogu prefiksa kao čistih perfektivizatora, gramatičari su oprezni i često napominju da se značenje glagola nakon dodavanja prefiksa uvijek nekako mijenja. Međutim, izgleda da je u mnogim slučajevima teško odrediti kako se to značenje mijenja, što se eksplicitno priznaje, ali se unatoč tome dopušta mogućnost da se u glagolskoj prefiksaciji promijeni samo vid, kao u primjeru *pisati–napisati* (Barić i dr. 1990: 256). U istom priručniku (1990: 262), u tabličnom pregledu devetnaest prefiksa koji sudjeluju u glagolskoj prefiksaciji te njihovih značenja, prvo značenje je određeno kao *perfektivnost*, a pripisuje se čak četrnaest jedinica: *mimo-*, *na-*, *ob-*, *pri-*, *s-*, *do-*, *nad-*, *pod-*, *pre-*, *pred-*, *pro-*, *uz-*, *za-*, i *raz-*. Prefiksi koji prema Barić i dr. ne nose to značenje perfektivnosti su *od-*, *po-*, *iz-*, *su-*, i *u-*.⁶

Ovakav pregled izaziva neka pitanja: zbog čega su izostavljeni *od-*, *po-*, *iz-*, *su-*, i *u-*? Oni se pojavljuju u svršenim glagolima koji perfektiviziraju nesvršene, a da svršeni glagoli ne pokazuju značajniju značenjsku razliku u odnosu na nesvršene, i, usto, ne dopuštaju sekundarnu imperfektivizaciju (primjerice, *pojesti* u odnosu na *jesti*, i *uraditi* u odnosu na *raditi*: *pojedati* i *urađivati* nisu ovjereni oblici). Naravno, nisu prefiksi sami

⁵ Prema Młynarczyk (2004), sekundarna imperfektivizacija ključni je test koji pokazuje da su prazni prefiksi doista prazni.

⁶ *Ob-* i *o-* se smatraju jednim prefiksom. Razrada mreže značenja tih jedinica pokazala bi koliko je to opravdano. Za *mimo-* je teško pronaći primjere svršenih glagola koji bi se mogli opisati kao glagoli s čistim perfektivnim značenjem.

po sebi onaj element koji blokira sekundarnu imperfektivizaciju: Isti oni prefiksi koji se pojavljuju u nekim glagolima koji ne dopuštaju sekundarnu imperfektivizaciju, pojavljuju se u mnogim drugim glagolima koji takvu imperfektivizaciju dopuštaju. Tako se *po-* i *u-* pojavljuju, primjerice, u *upisati* i *popisati* koji dopuštaju sekundarnu imperfektivizaciju (*pisati-upisati-upisivati*; *pisati-popisati-popisivati*).⁷

U Mønneslandovoj gramatici za strance (2002: 225) naziv se “prazni prefiksi” eksplicitno pojavljuje, a autorov popis perfektivatora obuhvaća trinaest prefiksa.⁸

2.1. Jedan prefigirani perfektivni parnjak?

Koliko pravih (istoznačnih) svršenih parnjaka može imati određeni nesvršeni glagol? Gramatički opisi hrvatskog, kao i bosanskog i srpskog jezika, uglavnom se slažu oko tog pitanja: kada se nesvršeni glagoli perfektiviraju prefiksom, obično imaju jedan prefigirani (istoznačni) perfektivni parnjak, dok kombinacija s ostalim prefiksima rezultira promjenom značenja (Raguž 1997; Mønnesland 2002). Ako se navedu kriteriji za prepoznavanje takvih pravih (istoznačnih) perfektivnih parnjaka, što se uvijek ne događa, navede se sekundarna (infiksalna) imperfektivizacija (Raguž 1997: 159), odnosno dodavanje infiksa prefigiranom svršenom glagolu koje daje prihvatljiv novi nesvršeni glagol. Pravi istoznačni svršeni parnjak, ako je dobiven prefiksacijom, ne bi se mogao dodavanjem infiksa sekundarno imperfektivirati (*pisati-napisati-napisivati*).⁹ Ta nemogućnost, odnosno neprihvatljivost oblika **napisivati* naznačuje da prefiks *na-* ne bi dodavao značajno leksičko značenje¹⁰ glagolu *pisati*, kakvo mu, primjerice, dodaje prefiks *do-*, pa stoga *dopisati* dopušta sekundarnu imperfektivizaciju (*dopisivati*).¹¹

Prema Jandi (2007), ruski priručnici navode dosta primjera ruskih glagola kojima se može dodati više od jednoga praznoga prefiksa. Mønnesland (2002) daje vrlo malo

⁷ Sekundarna imperfektivizacija u slavističkoj je literaturi naziv za pojavu kada se svršenom glagolu s prefiksom (npr. *prepisati*), koji je izvorno tvoren od nesvršenoga glagola (*pisati*), dodavanjem infiksa opet promijeni vid i glagol postane nesvršen (*prepisivati*). Spominje se redovito u radovima koji se bave vidskom problematikom u ruskom i češkom (na primjer, Dvořák 2010). U pravilu se ističe da je sekundarna imperfektivizacija dopuštena kada je značenski doprinos prefiksa značajniji od promjene vida. Neki glagoli koji se sekundarno ne imperfektiviraju nazivaju se često glagolima sa semantički praznim prefiksima (Gehrke 2008) ili čistim sredstvima perfektivizacije (Ramchand 2004).

⁸ Ovaj priručnik smatra *ob-* i *o-* različitim prefiksima, a *mimo-* se ne navodi među perfektivatorima.

⁹ Dvořák (2010) naziva glagole tipa *napisati* glagolima s primarnim prefiksima. Prefiks je “primaran” samo u odnosu na određeni glagol: *na-* je primaran za *pisati*, ali nije primaran za *bacati*.

¹⁰ U priručnicima je teško ili nemoguće iščitati što bi to konkretno bila značajna promjena leksičkoga značenja, i gdje bi bila granica između značajne, manje značajne i neznčajne promjene značenja. Moguće rješenje nudi kognitivnolingvistički pristup koji pretpostavlja prijelazne kategorije i ne stvara modele koji se temelje na čistim opozicijama. Usp. Jandin (2007) model opisa svršenih glagola o kojem se govori u trećem dijelu rada.

¹¹ Ovdje se pojavljuje pitanje koliko je kriterij sekundarne imperfektivizacije zapravo pouzdan u pojedinim slvenskim jezicima. Naime, iako ima čestih slučajeva u kojima je održiv, nedvojbeno je da u hrvatskome postoje slučajevi prefigiranih glagola koji izgledaju kao rezultat čiste perfektivizacije (primjerice, *napuhati* u odnosu na *puhati*), a da kod tih glagola ipak postoji mogućnost sekundarne imperfektivizacije (*napuhivati/napuhavati*).

primjera u kojima nesvršeni glagol ima dva perfektivna parnjaka, tj. slučajeva u kojima se čini da oba perfektivna glagola imaju isto značenje, a među njima je *čuvati-sačuvati/očuvati*.¹² Prema Mønneslandu (2002: 228-229), postojanje različitih prefiksa, odnosno perfektivizatora za pojedine nesvršene glagole povezano je s polisemijom neprefigiranog glagola: primjerice, *derati-oderati/razderati/poderati*. Ovdje se čini značajnim pitanje je li moguća sekundarna imperfektivizacija u tim slučajevima: čini se da uglavnom nije, ali za neke primjere jest.¹³ Raguž (1997: 159) je na sličnom tragu kada zaključuje “načelno je samo jedan svršeni parnjak za jedno značenje” nesvršenog glagola. I on navodi glagol *derati* kao primjer. Međutim, postoje neke nejasnoće u vezi s autorovom značenjskom diferencijacijom prefigiranih glagola *oderati*, *poderati* i *razderati*. U sličnim tipovima razgraničavanja, pretraga korpusa može pokazati jasnu sliku tipova objekata s kojima se glagoli pojavljuju, kao i u kojim se tipovima konstrukcija prefigirani glagoli češće ili rjeđe pojavljuju.

Ima i izvora koji izravno ili neizravno sugeriraju da postoje i glagoli s više od jednog čistog perfektivizatora (za jedno te isto značenje).¹⁴ Posebno se čini da to naznačuju stariji rječnički izvori. Nekoliko je njih sistematizirao Panzer (1991), a iz sistematizacije proizlazi da takvih slučajeva ima podosta: primjerice, za *prljati* bi čisti perfektivizatori bili *iz-*, *za-* i *u-* (*isprljati*, *zaprljati*, *uprljati*), a za *brisati iz-*, *o-* i *s-* (*izbrisati*, *obrisati* i *zbrisati*) (Panzer 1991: 591; 47).

2.2. Kako odabrati prefiks perfektivizator?

Suvremeni rječnici bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika (Anić 1998, JLZ-ŠK 2000, RBJ 2007, RSJ 2007) ne pružaju eksplicitnu informaciju o prefigiranim svršenim parnjacima nesvršenih glagola.¹⁵ Međutim, u nekim se slučajevima u obradi svršenih glagola upućuje na nesvršene (primjerice, Anić (1998) *popiti* i *ispiti* upućuje na *piti*). Upućivanje se, strogo uzevši, odnosi na značenjski opis, a nije neposredna obavijest o nesvršenim ili svršenim parnjacima danih glagola. Ono se, međutim, razumijeva kao posredna informacija. Izostavljanje podataka o prefigiranim svršenim parnjacima malo je neočekivano jer se u rječnicima nađe i onih obavijesti koje se čine puno manje potrebnima. Izostavljanje sugerira da je izbor prefiksa perfektivizatora vrlo jednostavan proces, a on to za neizvorne govornike nikako nije.

Podatak se o modelu prefiksalne tvorbe svršenih glagola od osnovnih nesvršenih može pronaći u nekim priručnicima namijenjenim strancima (primjerice, Korom 2005,

¹² Jesu li *očuvati* i *sačuvati* doista sinonimi i kakvi, pokazala bi detaljna analiza njihovih konteksta.

¹³ Oblici glagola *razderavati* navode se u priručnicima, http://hjp.srce.hr/index.php?show=kosi_oblici&id=dltiXRA%3D. Neke pojavnice pokazala je i Google pretraga 4. srpnja 2011.

¹⁴ Različiti izvori naznačuju da je broj takvih glagola veći, primjerice, u ruskome nego u hrvatskome.

¹⁵ Jedinu sistematsku informaciju o mogućim kombinacijama glagola i njihovih prefiksa, kako perfektivizatora, tako i onih drugih, pruža Panzer (1991). Njegovi podaci temelje se na devet rječnika (RJAZU 1880–1975/6, Iveković & Broz 1901, Karadžić 1935¹, Bakotić 1936, Hurm & Jakić 1974, 1985, Rječnik MS-MH 1967–1976, Benson 1978, 1979², Ristić-Kangrga 1936, Skok 1971–1973). Neki su izvori zastarjeli.

Grubišić 2007). Grubišić u svojoj gramatici vrlo općenito ističe da su neki prefiksi povezani sa specifičnim značenjima (2007: 189), te da se značenje i aspekt glagola mijenja kod svakog dodavanja prefiksa ili sufiksa (Grubišić 2007: 146), no propušta spomenuti da se aspekt ne mijenja kad se prefiks doda svršenom glagolu. U dodatku gramatici naveden je popis glagola s “različitim stupnjevima problematičnosti” (Grubišić 2007: 233-244) u kojem je izlistan određen broj glagola, te su im navedeni neki gramatički oblici. Kod nesvršenih je glagola u nekim oblicima (aorist i/ili glagolski prilog prošli) naveden prefigirani perfektivni glagol.

Kako je autor svakom navedenom nesvršenom glagolu naznačio samo jedan prefiks (a ne cijelo gnijezdo mogućih prefiksa koji mu se teorijski mogu dodati), pretpostavlja se da mu je namjera bila navesti čiste perfektivizatore. U nekim se slučajevima ne čini da su izabrani prefiksi čisti perfektivizatori, odnosno da glagoli tvore prave vidske parove (primjerice, *tući-potući, prati-isprati*).¹⁶ U drugima, čini se da postoji više od jedne mogućnosti. Popis naznačuje da ima teškoća u pokušaju određivanja čistih perfektivnih parnjaka, ili tipičnih perfektivnih parnjaka, neslaganja oko toga koji bi se prefiks mogao smatrati perfektivizatorom, te da ima glagola bez čistih perfektivizatora kod kojih je očito da svi prefiksi modificiraju značenje osnovnoga glagola, a što je uvjetovano glagolskim značenjem.

3. Mjesto perfektivizatora u teorijskim klasifikacijama glagolskih prefiksa

U formalnosemantičkim opisima prefiksa, često se susreće podjela na leksičke i superleksičke prefikse (koji su tradicionalno povezivani s *Aktionsart*): primjerice, podjelu navode Romanova (2004), Svenonius (2004) i Tolskaya (2007). Svenonius (2004) ističe da su leksički prefiksi u slavenskim jezicima slični prostornim česticama u germanskim jezicima, te da se u slavenskim prefiksima susreće i rezultatивно značenje germanskih čestica. Superleksički prefiksi pripadaju istom inventaru jedinica kao i leksički: obama je porijeklo prijedložno. Međutim, oni ne dopuštaju sekundarnu imperfektivizaciju¹⁷ (iako ima izuzetaka, npr. bugarski jezik). Značenja su im sistemskoga, vremenskoga ili kvantifikacijskoga tipa (takva su, primjerice distributivno *na-* ili delimitativno *po-*), a nisu leksička i rezultativna kao kod leksičkih prefiksa (Svenonius 2004: 229-230).

Za leksičke prefikse obično se navodi da se dodaju perfektivnim ili teličnim osnovama (ako osnovni glagol ima oba oblika, kao kod para *bacati-baciti* gdje se leksički prefiks *do-* dodaje glagolu *baciti*). Nadalje, ovaj tip prefiksa dopušta sekundarnu imperfektivizaciju novonastalog prefigiranog glagola te se ne može dodavati već postojećim prefigiranim oblicima, kao što je slučaj s tipom superleksičkih prefiksa (*poizbacivati*). Leksički prefiksi ne uključuju kvantifikaciju, te mogu promijeniti

¹⁶ Pravim vidskim parom u razmatranjima glagolskoga vida smatraju se glagoli među kojima “nema nikakve razlike u značenju” (Raguž 1997: 159).

¹⁷ *Zapjevavati* je ili nepotvrđen ili vrlo rijetko potvrđen oblik.

argumentnu strukturu glagola. Superleksički prefiksi mogu se dodati već prefigiranim oblicima, imati kvantifikacijsku ulogu, tj. mjeriti događaje i objekte, te ne mijenjaju argumentnu strukturu glagola (Romanova 2004; Tolskaya 2007).

O statusu perfektivizatora ili praznih prefiksa u ovakvim tipovima podjela, mišljenja se razilaze. Ramchand (2004) ih smatra superleksičkim prefiksima jer ne dopuštaju sekundarnu imperpektivizaciju. Gehrke (2008) ih smatra leksičkim prefiksima jer zadovoljavaju sve glavne uvjete koje zadovoljavaju i leksički. Prema Filip (1999), prefiksi su derivacijske jedinice, sudjeluju u stvaranju novih leksičkih jedinica, te se stoga ne mogu smatrati praznima.

Janda (2007) razmatrajući značenja glagola u kognitivnolingvističkom okviru razvrstava ruske svršene glagole tvorene afiksima u gnijezda htijući prevladati problematična mjesta koja se pojavljuju u tradicionalnim podjelama glagola na parove jednog svršenog i jednog nesvršenog glagola, te prikazati vrlo različite semantičke odnose u koje glagoli mogu ući. Ona funkciju glagolskih prefiksa povezuje s nekoliko semantičkih tipova prefigiranih jedinica koje je moguće dobiti od osnovnih neprefigiranih glagola te dijeli ruske svršene glagole na četiri tipa: primarni svršeni glagoli,¹⁸ specijalizirani svršeni glagoli, svršeni glagoli kompleksnih radnji, te svršeni glagoli jednokratnih radnji (*Natural Perfectives*, *Specialized Perfectives*, *Complex Act Perfectives*, *Single Act Perfectives*). Taj model omogućuje da se jasnije sagledaju semantički profili niza prefiksa koje je moguće dodati pojedinačnim nesvršenim glagolima. Kod primarnih svršenih glagola (*Natural Perfectives*), dodavanje prefiksa osnovnom glagolu ne rezultira značajnim značenjskim odmakom. To su slučajevi svršenih glagola u parovima onih glagola koje gramatike nazivaju pravim vidskim parovima (Raguž 1997: 159). Da je takav glagol *izvaditi* u odnosu na glagol *vaditi* u konstrukciji *izvaditi zub*, pokazuje to što se *izvaditi* može zamijeniti s *vaditi* u situacijama u kojima se upućuje na ponavljan događaj.

Jandina klasifikacija prefigiranih svršenih glagola u gnijezda po obličnoj, a donekle i značenjskoj sličnosti, tip prefigiranih glagola *Natural Perfectives* svrstava u posebnu skupinu koja bi obuhvaćala upravo ono što se po tradicionalnim shvaćanjima smatra značenjski praznim jedinicama.¹⁹ Jandin teorijski okvir je kognitivna lingvistika, i autorica slijedi postavke tog modela jezičnog opisa koji gramatičke jedinice ne smatra neznačecim elementima. U njezinoj klasifikaciji prefiksi perfektivizatori posebna su kategorija, ali nisu bez značenja. U kognitivnolingvističkom pristupu aspekt je i značenjska kategorija, pa su i prefiksi koji samo perfektiviziraju određeni glagol značenjske jedinice. Svršenost i nesvršenost su značenja, kao što su to i *Aktionsarten*.

¹⁸ Naziv "prirodni svršeni glagoli" kao prijevod *natural perfectives* čini se nespretnim, pa se u ovom kontekstu koristi prijevod "primarni glagoli" (premda je i on zbunjujući jer se naziv "primarni glagol" koristi i za neprefigirani glagol). Naziv "primarni svršeni glagoli" za isti tip svršenih glagola o kojem govori Janda potvrđen je, primjerice, u Dvořák, 2010).

¹⁹ Od svih se glagola ne mogu izvesti svi podtipovi. Primjer za *Single Act Perfectives* bio bi *trepnuti* u odnosu na *treptati*, za *Complex Act Perfectives* *poraditi* u odnosu na *raditi*, za *Specialized Perfectives* *doraditi*, *preraditi*, itd. u odnosu na *raditi*.

Stoga izgleda slabo održivo govoriti o prefiksima sa značenjem nasuprot onima koji su semantički prazni, a posebno su zagonetni oni slučajevi nesvršenih glagola za koje se u različitim izvorima navode dva, pa čak i više prefiksa u funkciji čistih perfektivizatora.²⁰

U kognitivnolingvističkim proučavanjima prefiksa (primjerice, Janda 1986, Belaj 2008) temeljno stajalište da u ovoj domeni nema jedinica bez značenja jasno dolazi do izražaja. Slični semantički opisi ne inzistiraju na različitim tipovima prefiksacije, što je pozitivno, jer omogućuju da se glagolski prefiksi prikažu ili kao značenjski usustavljene jedinice povezane općim, zajedničkim shematičnim značenjem ili pak kao značenjske mreže. Ipak, čini se da samim time problem nije riješen. Naime, sigurno je da ono značenje koje *na-* ima u *napisati* ipak jest drukčijega statusa negoli značenje koje taj prefiks ima u *nabaciti* ili u *natrčati*.

4. Perfektivizatori i značenjske skupine glagola: argument protiv praznih jedinica

Kao što priručnici naznačuju, puno prefiksa u određenim konstelacijama nastupa u ulozi perfektivizatora. Da su doista prazni, broj bi im bio bitno manji, ili bi bili međusobno zamjenjivi, što nisu.

Uočljivo je da se različiti prefiksi kombiniraju s različitim skupinama glagola. Nadalje, mogućnosti su kombinacije nedvojbeno semantički uvjetovane, te ograničene semantičkim čimbenicima. Ako se usporede nasumice izabrani glagoli s određenim prefiksom kao perfektivizatorom, već na prvi pogled moći će se uočiti da neki glagoli s istim perfektivizatorom u svojem neprefigiranom obliku imaju značenjskih sličnosti. Naravno, potrebna je detaljna analiza za proučavanje zajedničkih semantičkih crta svih kombinacija osnovnih glagola i određenog prefiksa kada se čini da taj prefiks funkcionira kao čisti perfektivizator.

Na primjer, uzme li se skupina glagola s prefiksom *o-* koje navodi Mønnesland (2002: 226) pa joj se dodaju pojedini glagoli semantički vrlo slični onima s popisa, brzo se iskristalizira podjela u neke značenjske podskupine. Članovi podskupina pokazuju uočljive značenjske sličnosti: svi glagoli u skupini A) podrazumijevaju uklanjanje, skidanje (potpuno ili djelomično) nečega s nekog objekta. U skupini B) su značenjski vrlo srodni glagoli povezani s činom nanošenja štete, verbalno ili kako drugačije, sebi ili nekome drugomu.²¹ U skupini C), svi glagoli su s pridjevskom osnovom, i upućuju na dolazak u stanje označeno pridjevom ili postizanje svojstva izražena pridjevom. Neki se glagoli ne mogu lako klasificirati bez potpunijeg korpusa svih frekventnih glagola s *o-* kao perfektivizatorom (v. podskupinu D).

²⁰ Jednako je enigmatično postojanje prefigiranih dubleta ili tripleta nastalih od istog osnovnog glagola za izricanje istog načina vršenja glagolske radnje. Je li tu u pitanju sinonimija i kakva, može pokazati analiza korpusa u kojoj se identificira i precizno opisuje konstrukcijski profil (Janda & Solovjev (2009) prefigiranih glagola.

²¹ Uz malefaktivno, moguće je i benefaktivno značenje s nekim glagolima, npr. *ovjenčati*.

A	B	C	D
<i>oprati, okupati, očistiti obrijati, ošišati oguliti, oljuštiti, okruniti</i>	<i>obrukati, oklevetati, opsovati</i>	<i>obogatiti se, osiromašiti, ojačati, oslabiti, ohladiti</i>	<i>oženiti se, otrovati, očuvati</i>

Tablica 1. *Semantičke skupine nekih glagola s prefiksom o-*

Sličan model analize, dakle promatranje distribucije perfektivizatora u odnosu na semantički profil glagola kojima se dodaju, nedvojbeno će dati dobre smjernice za obrazloženje motivacije kombinacije određenih prefiksa s određenim osnovnim glagolima.

U razmatranju značenjskog profila prefiksa u svim njihovim ulogama, bitno je imati na umu podrijetlo prefiksa u prijedlozima, ili u drugim jedinicama s prostornim značenjem. To podrazumijeva da će izvorno prostorno značenje utjecati ne samo na prostorno značenje prefiksa, nego i da će imati utjecaja i na druga značenja, te da će se neka prostorna značenja pojaviti u transformiranom obliku. Također, konkretna prostorna značenja u dosta slučajeva mogu pružiti odgovor na pitanje zašto je određeni nesvršeni glagol odabrao baš određeni prefiks, a ne neki drugi, za tvorbu svog perfektivnog parnjaka. Osnovno je pitanje koja su se to značenja transformirala u perfektivizatorska značenja, i koji su procesi u tome sudjelovali (primjerice, to mogu biti metafora, metonimija, ili analogija). Treba imati na umu i to da suvremena značenja neke jedinice mogu biti povezana s povijesnim, iz suvremene perspektive neprozirnim, stanjem stvari.

Postavka da je prostorno značenje vrlo važno i da je u podlozi mnogih drugih značenja, iako je to u mnogim slučajevima zamagljeno, može se ilustrirati na više puta spomenutom primjeru glagola *pisati* i gnijezdu svršenih prefigiranih glagola povezanih s njime. Glagol *pisati* može biti ateličan u konstrukcijama koje izriču da se netko ili profesionalno ili iz hobija bavi pisanjem (*On piše*) i teličan u konstrukcijama s direktnim objektom (*On piše pismo*). U slučaju mnogih glagola, teličnost je, dakle, izražena tek u konstrukciji, i dio je semantičkog opisa konstrukcije. Prema izvorima, potvrđene su kombinacije glagola *pisati* sa sedamnaest prefiksa (Panzer 1991: 538-539).

Gotovo svi prefiksi u kombinaciji znatno modificiraju značenje glagola, što je vidljivo iz opisa značenja nekih izvedenica: *popisati* znači 'pišući učiniti dijelom evidencije', a *prepisati* bi se moglo opisati kao 'ponovo napisati prenoseći sadržaj iz jednog izvora u drugi'. Oba bi slučaja bila, tradicionalno gledano, leksička prefiksacija. Nasuprot njoj, u slučaju glagola *napisati*, govori se o čistoj ili gramatičkoj prefiksaciji, jer prefiks *na-* u *napisati* nosi samo oznaku svršenosti, odnosno ništa ne znači. Svršenost je ipak i sama značenje koje, doduše, može izgledati nešto drukčije u slučaju glagola *napisati*, negoli u slučaju glagola *prepisati* (također svršenoga): *prepisati* s jedne strane upućuje na posebnu vrstu pisanja, prijenos napisanoga s jedne površine na neku drugu,

a s druge strane i na svršenost toga novog procesa. Ono što se doživljava kao primarnije i važnije je značenjska komponenta prijenosa s A na B, dok se značenje svršenosti potiskuje u drugi plan.

Različiti prefiksi s kojima se glagol *pisati* kombinira svjedoče o različitim mogućnostima konceptualizacije i razrade osnovne predodžbene sheme *pisanja*: prefigurirani glagoli fokusiraju, primjerice, konture objekta u koji se piše (*upisati* – fokus je na konkretnom ili metaforičnom spremniku), ili prostorni položaj rezultata radnje (teksta) u odnosu na već postojeći tekst (*potpisati*), ili pak količinu već napisanoga u odnosu na aktualni objekt pisanja (tekst), što čini glagol *dopisati*.

Zašto je glagol *pisati* odabrao upravo prefiks *na-* kao perfektivizator? U traženju odgovora može se početi od pretpostavke da je svaka glagolska situacija povezana s nekom protopredodžbom. U slučaju nekih tipova glagola, ta je protopredodžba nedjeljiva od prostorne dimenzije i prostornih parametara uključenih u glagolsku situaciju. Tako *pisati* u svojoj protopredodžbi koja je prostorne prirode uključuje podlogu na kojoj se piše. Ta je podloga tipično kakva horizontalna ili vertikalna ploha, ili pak vanjska ploha kakva objekta (papir, stijena, zid, itd.): piše se *na nečemu*. To se odražava i u konstrukcijama koje se mogu prepoznati kao tipične konstrukcije glagola *pisati*: primjerice, u konstrukciji *pisati pjesmu na papiru*. Kombinacija glagola *pisati* i upravo prefiksa *na-* da bi se iskazala svršenost ispostavlja se logičnom: *pisati* već uključuje predodžbu objekta na kojem se piše. *Na-* stoga u određenom smislu može izgledati kao značenjski redundantna jedinica jer bitno ne modificira niti specificira glagolsku situaciju: prostorno je značenje te jedinice inherentno protopredodžbi povezanoj s konceptualizacijom osnovne glagolske situacije. Stoga je prefiks *na-* u kombinaciji s glagolom *pisati* svakako neutralniji od drugih, te najprikladniji za izricanje značenja svršenosti. To se može opisati kao značenjsko podudaranje (povezano s onim što Langacker (1999: 161 i d.) naziva konceptualnim preklapanjem), inherentna veza konceptualizacije glagolske situacije i značenja prefiksa, koje je, usput, tijesno povezano sa središnjim značenjem prijedloga *na*.²² To su neke analize naznačivale, ali sistematsko istraživanje problema takozvanih značenjski praznih prefiksa nije provedeno ni za jedan slavenski jezik.²³ Teza o značenjskom privlačenju osnovnog glagola i prefiksa nije nova; u vezi s ruskim, pripisuje se, primjerice, Schooneveldu (1958), a za češki, upućuje se na Veya (1952). Slijede je kognitivnolingvistički radovi koji se bave prefiksima posebno se osvrćući na prazne prefikse (npr. Janda 2007). Sličnu ideju izražava i Leseva (2010) te

²² Pojava kada se leksički sadržaj prefiksa, njegovo prostorno značenje, toliko podudara sa značenjem osnovnoga glagola da izgleda kako je prefiks glagol samo pretvorio u perfektivni, u lingvistici je poznata kao *supsumpcija* (usp. Dickey, u tisku). Supsumpcija rezultira prividom da je prefiks značenjski prazan. Dickey (u tisku) ističe da su se u hrvatskome, u usporedbi s bugarskim, prefiksi *iz-* i *po-* u puno manjem stupnju gramatikalizirali, te da se hrvatski uglavnom oslanja na supsumpciju kad je perfektivizacija u pitanju. Dickey smatra da je gubitak primarnoga prostornoga značenja ključan u gramatikalizaciji nekog prefiksa, procesu u kojem prefiks može postati sredstvom čiste perfektivizacije, te da se to dogodilo, primjerice, s bugarskim prefiksom *po-*.

²³ Projekt *Exploring Emptiness* (Tromsø) bavi se ovom problematikom u ruskom jeziku, koji je zasigurno semantički najbolje opisan slavenski jezik.

Gehrke (2008: 178) koja primjećuje da činjenica što različiti glagoli odabiru različite prazne prefikse, svjedoči o tome da je u tim prefiksima nešto istinski leksičke prirode.

5. Zaključne napomene

Kada se govori o čistoj perfektivizaciji ili o praznim prefiksima, problem je to što u slavenskim jezicima prefiksa za koje izgleda da s različitim glagolima funkcioniraju kao čisto sredstvo perfektivizacije ima podosta. Pojavljivanje pojedinih jedinica kao čistih perfektivizatora nije jednako često. Pretpostaviti postojanje većeg broja jedinica koje samo perfektiviziraju ili (gotovo) ništa ne znače zbunjujuće je, jer ako su svi ti prefiksi u nekim kombinacijama semantički prazni, zašto se u ulozi čistog sredstva perfektivizacije ne bi pojavljivao samo jedan prefiks, ili bar bitno ograničen broj prefiksa? Nepredvidljivost je povezana i s pitanjem što određuje kada će neki prefiks funkcionirati kao značenjska jedinica, a kada značenja neće imati, te kako će netko bez kompetencije izvornog govornika to prepoznati.

Sekundarna se imperfektivizacija često navodi kao svojevrsan test ispitivanja semantičkoga sadržaja prefiksa, ali rezultati tog testa nemaju iste implikacije u svim slavenskim jezicima. Primjerice, u bugarskome je moguće provoditi sekundarnu imperfektivizaciju svršenih glagola (usp. npr. Manova 2007: 26) kada je to u ruskome i hrvatskome kod istovrijednih glagola isključeno, pa taj proces zaslužuje temeljito preispitivanje: što sekundarna imperfektivizacija zapravo znači za semantički profil glagola koji joj se u određenom jeziku podvrgavaju ili ne podvrgavaju?

Ovaj rad zagovara postavku da prefiksi ne mogu biti neznačeće jedinice, kao što to ne mogu biti ni prijedlozi od kojih su nastali, kao i postavku da je značenje prefiksa, kao i prijedloga, moguće prikazati kao koherentnu mrežu međusobno povezanih značenja. Međutim, ono što je veoma bitno nije tek teorijska ideja vodilja, nego pronalaženje relevantnih parametara za istraživanje prefiksacije općenito, a posebice glagolske prefiksacije.

Tradicionalna istraživanja zasigurno su imala podlogu koja ih je navela da neke jedinice nazovu značenjski praznima. Ako se teza o postojanju takvih jedinica opovrgava, potrebno je s posebnom pozornošću osvjetliti upravo te, značenjski navodno prazne jedinice, te naznačiti zbog čega se ne mogu smatrati takvima. U kognitivnolingvističkim proučavanjima prefiksa trebalo bi se naći eksplicitnijih razmatranja onih upotreba prefiksa koje su tradicionalni modeli imenovali praznima te detaljnijih osvrti na transformacije prefiksanih značenja koje su vidljive na primjeru tih jedinica. Ta proučavanja trebala bi više pozornosti poklanjati pitanju kako se glagolski prefiksi u nekim svojim uporabama u kojima ih neki lingvistički opisi klasificiraju kao (čiste) perfektivizatore uklapaju u ostatak semantičke mreže.

Primjeri glagola s prefiksima koji su na prvi pogled sličnog ili istog značenja morali bi se istražiti u korpusima. Proučavanjem korpusa može se utvrditi koji čimbenici uvjetuju uporabu određenog prefiksa, a ne druge, sličnoznačne mu jedinice.²⁴

²⁴ Usp. analizu (Šarić, u pripremi) prefiksa *iz-* i *po-* u nekoliko sličnoznačnih glagolskih parova.

Prefiksi se općenito, pa ni glagolski prefiksi, nikad ne pojavljuju samostalno, i stoga je pri njihovoj analizi neophodno imati u vidu semantičke skupine glagola s kojima se pojavljuju, te mogući udjel glagolske semantike u mreži prefiksanih značenja. Konačno, treba imati na umu i to da su prostorna značenja prefiksa ili direktan izvor značenjskih ekstenzija prefiksa, pa se njima mogu objasniti mnoga apstraktna značenja, ili pak da prostorna značenja neizravno omogućuju ekstenzije u apstraktne domene.

Literatura

- Alexander, Christopher Andrew, "The morphology of aspectual pairing in the finite active tenses in Polish and Greek", 2007. URL: <http://www.englishlab.intercol.edu/papers/AspectualpairinginPolishandGreek.doc> (5.7.2011.)
- Anić, Vladimir, *Rječnik hrvatskoga jezika*, Novi Liber, Zagreb, 1998.
- Babić, Stjepan; Brozović, Dalibor; Moguš, Milan; Pavešić, Slavko; Škarić, Ivo; Težak, Stjepko, *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Globus, Zagreb, 1991.
- Barić, Eugenija; Lončarić, Mijo; Malić, Dragica; Pavešić, Slavko; Peti, Mirko; Zečević, Vesna; Znika, Marija, *Gramatika hrvatskoga književnog jezika*, II. izdanje, Školska knjiga, Zagreb, 1990.
- Barić, Eugenija; Lončarić, Mijo; Malić, Dragica; Pavešić, Slavko; Peti, Mirko; Zečević, Vesna; Znika, *Hrvatska gramatika*, Školska knjiga, Zagreb, 1997.
- Belaj, Branimir, *Jezik, prostor i konceptualizacija. Shematična značenja hrvatskih glagolskih prefiksa*, Filozofski fakultet, Osijek, 2008.
- Dickey, Stephen M., *Parameters of Slavic Aspect. A Cognitive Approach*, Stanford: CSLI Publications, 2000.
- Dickey, Stephen M., *Orphan Prefixes and the Grammaticalization of Aspect in South Slavic*. Jezikoslovlje, u tisku.
- Dvořák, Věra, "Secondary imperfectivization of prefixed verbs", 2010. URL: http://www.rci.rutgers.edu/~dvorakov/docs/qp_draft2.pdf (5.7.2011.)
- Filip, Hana, *Aspect, Eventuality Types and Nominal Reference*, Garland Publishing, New York, 1999.
- Gehrke, Berit, *Ps in Motion: On the Semantics and Syntax of P Elements and Motion Events*, Doctoral Dissertation, LOT Dissertation Series 184., Utrecht University, 2008. URL: <http://www.lotpublications.nl/publish/issues/Gehrke/index.html> (5.7.2011.)
- Grickat, Irena, "Prefiksacija kao sredstvo gramatičke (čiste) perfektizacije", JF XXVII, Beograd, 1966/67.
- Grubišić, Vinko, *Croatian Grammar*, Hrvatska sveučilišna naklada Hrvatske, Zagreb, 2007.
- Isačenko, Aleksander Vasiljevič, *Die russische Sprache der Gegenwart, I: Formenlehre*, Max Niemeyer Verlag, Halle (Saale), 1962.

- Janda, Laura Alexis, *A Semantic Analysis of the Russian Verbal Prefixes za-, pere-, do-, and ot-*, Otto Sagner, München, 1986.
- Janda, Laura Alexis, "Aspectual clusters of Russian verbs", *Studies in Language*, 2007, volume 31(3), str. 607–648.
- Janda, Laura Alexis; Solovyev, Valery, "What Constructional Profiles Reveal About Synonymy: A Case Study of Russian Words for SADNESS and HAPPINESS", *Cognitive Linguistics*, 20, 2009., br. 2, str. 367–393.
- JLZ-ŠK=Rječnik hrvatskoga jezika (ur. Šonje, Jure), Leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Školska knjiga, Zagreb, 2000.
- Korom, Marija, *Kroatisch für die Mittelstufe: Lese- und Übungstexte*, Otto Sagner, München, 2005.
- Langacker, Ronald Wayne, *Grammar and Conceptualization*, Mouton de Gruyter, Berlin, 1999.
- Lehmann, Volkmar "Der russische Aspekt und die lexikalische Bedeutung des Verbs", *Zeitschrift für slavische Philologie*, 1988, 48.1, str. 171–181. Leseva, Svetlozara, "Frame-Evoking and lexical prefixes in Bulgarian", 2010. URL: http://marija.gforge.uni.lu/esslli2010stus_submission_34.pdf (5.7.2011.)
- Manova, Stela, "On derivation-inflection character of Bulgarian aspect", *Die Welt der Slaven* LII, 2007., str. 21–46.
- Maslov, Jurij S. "Glagol'nyj vid v sovremennom bolgarskom literaturnom jazyke (značenie i upotreblenie)" (= *Voprosy grammatiki bolgarskogo literaturnogo jazyka*, Moskva, str. 231–312.
- Młynarczyk, Anna Katarzyna, *Aspectual Pairing in Polish*, Proefschrift Universiteit Utrecht, 2004. URL: <http://igitur-archive.library.uu.nl/dissertations/2004-0309-140804/inhoud.htm>
- Mønnesland, Svein, *Bosnisk, kroatisk, serbisk grammatikk*, Sypress, Oslo, 2002.
- Novak Milić, Jasna, "Što je što u aspektologiji", *Lahor*, 2010., br. 10, str. 125–143.
- Panzer, Baldur, *Handbuch des serbokroatischen Verbs. Derivation*, Universitätsverlag Winter, Heidelberg, 1991.
- Raguž, Dragutin, *Praktična hrvatska gramatika*, Medicinska naklada, Zagreb, 1997.
- Ramchand, Gillian, "Time and the event: The semantics of Russian prefixes", *Nordlyd* 32.2, 2004. str. 323–361.
- RBJ=Rječnik bosanskog jezika (ur. Čedić, Ibrahim), Institut za jezik, Sarajevo, 2007.
- RSJ=Rečnik srpskoga jezika (ur. Pižurica, Mato), Matica srpska, Novi Sad, 2007.
- Romanova, Eugenia, "Superlexical vs. lexical prefixes", *Nordlyd* 32.2, 2004. URL: <http://www.ub.uit.no/baser/septentrio/index.php/nordlyd/article/viewFile/69/65> (5.7.2011.)

- Schooneveld, Cornelius H. Van, "The so-called 'préverbe vides' and neutralization", u: *Dutch contributions to the Fourth International Congress of Slavistics*, Mouton, Haag, 1958., str. 159–161.
- Shull, Sarah, *The Experience of Space. The Privileged Role of Spatial Prefixation in Czech and Russian*, Otto Sagner, 2003.
- Simeon, Rikard, *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*, knjiga II., Matica hrvatska, Zagreb, 1969.
- Svenonius, Peter, "Slavic prefixes inside and outside VP", *Nordlyd* 32.2, 2004. URL: <http://www.ub.uit.no/munin/bitstream/handle/10037/251/article.pdf?sequence=1> (5.7.2011.)
- Šarić, Ljiljana, u pripremi. "Konstrukcijski profili u ispitivanju sličnoznačnosti: Korpusna analiza nekoliko svršenih glagola s prefiksima *iz-* i *po-*".
- Šeljakin, Michail A., "Upotreblenie vida v povelitel'nom naklonenii russkogo jazyka", u: *Fremdsprachenunterricht* 13, 1969., str. 374–380.
- Tihonov, A. N., "Zametki o vtoričnoj imperfektivacii glagolov s čistovidovymi prstavkami", *Trudy Uzbekskogo gosudarstvennogo universiteta im. A. Navoi*, Novaja serija, Samarkand, 1958., br. 92, str. 59–81.
- Tolskaya, Inna, "Unifying Prepositions and Prefixes in Russian: Conceptual structure versus syntax", *Nordlyd* 34.2, 2007. URL: <http://www.ub.uit.no/baser/septentrio/index.php/nordlyd/article/viewFile/113/106> (5.7.2011.)
- Vendler, Zeno, "Verbs and Time", *The Philosophical Review* 66(2), 1957., str. 143–160.
- Vey, M., "Les préverbes 'vides' en tchéque moderne", *Revue des études slaves*, 29, 1952., str. 82–107.
- Vinogradov, Viktor Vladimirovič, *Russkij jazyk. Grammatičeskoe učenie o slove*, Izdatel'stvo Vysšaja škola, Moskva, 1947.
- Vostokov, Aleksandr Christoforovič, *Russkaja grammatika*, izd. 12, Sankt Peterburg, 1831.

SUMMARY

Ljiljana Šarić

PREFIXES AS PERFECTIVIZERS: SEMANTICALLY EMPTY UNITS?

This article deals with some issues related to the semantics of verbal prefixation. The analysis is based on the use of the terms "empty prefix" and "semantically empty prefix," which are frequently found in scholarship dealing with the Slavic languages and in handbooks describing these languages. Discussing this term and its (near) synonyms from different points of view and examining its usage contexts the article explores general issues related to research on verbal prefixes and their classification into various formal and semantic groups. Some suggestions are offered on how to overcome difficulties in prefix research and its practical application.

Key words: *empty prefixes; verbal prefixes; perfectivizers; lexical and grammatical perfectivization*